

zázemí soudobé zástavby, jež stála podle určitých indicií v čele parcely. Z jedné z novověkých jam pochází bohatý soubor převážně neglazované keramiky datovatelné do závěru 16. století až 1. třetiny 17. století. Druhá etapa v přední části parcely proběhla již jen formou dohledu a dokumentace profilů v souvislosti s výkopy základových pasů a liniových výkopů pro inženýrské sítě. Z torzovitých stratigrafických situací vyplývá, že nejstarší část zdokumentovaného souvrství náleží do 13. století, což je v souladu s výsledky předchozí zjišťovací sondáže (cf. Staněk 2023). V přední části parcely byl při úpravě terénu poškozen kruhový půdorys funkční studny s obložení z volně loženého kamene. Zásyp studny na její bázi nebyl zkoumán, podle sdělení investora však zůstane zachována a bude součástí nové zástavby parcely.

Literatura

Staněk, P. 2023: Tišnov (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 64(2), 153.

Summary

During the winter months of 2023, a rescue archaeological excavation was conducted in Brněnská Street in Tišnov (Brno-Country District) in connection with the construction of a new multifunctional building on Plot No. 2808 (Fig. 86). The excavation was carried out in two phases. In the first phase, the removal of the overburden in the rear part of the site revealed two early modern features and a cluster of 13 post holes likely dating to the late medieval period. The second phase, in the front part of the plot, involved only a watching brief and documenting profiles related to the excavation of foundation trenches and linear trenches for utility infrastructure. The fragmented stratified contexts indicate that the oldest layers date back to the 13th century.

Jaroslav Bartík, Róbert Antal

Uherský Ostroh (k. ú. Kvačice, okr. Uherské Hradiště) Ul. Jezerní.

Kultura s keramikou pražského typu (RS1), středohradištní období (RS3). Sídliště, pohřební areál. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -542103.93, -1189179.60

Stavba inženýrských sítí a komunikace v roce 2023 narušila v Uherském Ostrohu, v místní části Kvačice, celkem 48 sídlištních objektů a dva kostrové hroby. Během výzkumu se v několika objektech projevilo i nepřilíh výrazné osídlení z doby popelnicových polí (AMČR; Lečbych 2024). Za nejvýznamnější rozpoznatelný chronologický horizont lze považovat rané středověké nálezy, které se koncentrovaly ve východní polovině zkoumané plochy. Zde byla kompletně zdokumentována obdélná zemnice s nálezy keramiky pražského typu. V severovýchodním rohu zemnice se nacházela kamenná destrukce otopného zařízení. Opořád byly odkryty sídlištní objekty náležející středohradištnímu období. Byl z nich vyzvednut početný soubor keramiky, ale i některé předměty každodenní potřeby jako železný nůž či kostěný proplétáček. Ve výkopu kanalizace několik desítek metrů od zkoumané středohradištní osady byly narušeny dva hroby ze stejného období. Dle zatím pouze předběžného antropologického zhodnocení se jednalo o hrob mladší ženy a muže. Zatímco mužský hrob byl bez doprovodného inventáře, žena byla na svou poslední cestu vybavena stříbrnou a bronzovou náušnicí, náhrdelníkem se skleněnými korálky a luncovým závěskem a bronzovým prstenem. Pravděpodobně jde pouze o fragment většího pohřebiště náležícího této nově objevené velkomoravské osadě.

Během záchraného výzkumu pak byly průběžně objevovány a zkoumány i novověké obilní jámy, jejichž hloubka dosahovala často i více než 3 m.

Literatura

AMČR: Záznam M-202303775 [cit. 2024-15-02]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné také z: <https://amcr.aiscr.cz/projekt/detail/M-202303775>.

Lečbych, M. 2024: Uherský Ostroh (k. ú. Kvačice, okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 65(1), 216–217.

Summary

In 2023, an archaeological excavation in Jezerní Street in Uherský Ostroh (Kvačice cadastral area, Uherské Hradiště District) uncovered two graves, one pit house and several settlement features from the early medieval period.

Marek Lečbych

Uhřice (k. ú. Uhřice u Kroměříže, okr. Kroměříž) Severní část obce (u hřbitova), parc. č. 1114.

Středohradištní období (RS3). Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Kroměřížska, p. o., inv. č. A30718–A30768.

Lokalizace: WGS-84: 49.2854744N, 17.2016392E

V průběhu záchraného archeologického výzkumu vyvolané stavbou účelové komunikace pro místní hřbitov v obci Uhřice (k. ú. Uhřice u Kroměříže) byla prozkoumána jedna zásobní jáma z raného středověku (RS3). Objekt je datován poměrně bohatou kolekcí keramického materiálu včetně jedné, téměř kompletně dochované a rekonstruovatelné nádoby. Zásobní jáma neměla charakteristický hruškovitý tvar se zašpičatělým dnem, ale dno bylo ploché až lehce mísovité. To bylo způsobeno podmínkami podloží, kdy při hloubení původního objektu kopáči narazili na čoučku zpevněných sedimentů (pískovce), které pak ovlivnily výslednou tektoniku jámy. Za zmínku stojí také vysoký podíl železářské strusky v zásypu objektu. Tato struska nepochází z redukce železa z rudy, ale z následného kovářského zpracování železa.

Literatura

Neuveдено.

Summary

One early medieval storage pit (RS3) was excavated during the construction of a road leading to a cemetery in Uhřice (Uhřice u Kroměříže cadastral area, Kroměříž District).

Miroslav Popelka

Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)

Centrum; Ul. Křížkovského č. p. 60/8, parc. č. 1.

Pozdní středověk, novověk. Kostel. Skupina/sít sond. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.4725336N, 17.9708364E

V roce 2023 pokračoval výzkum farního kostela ve Valašském Meziříčí (Španihel 2022, 184; 2023, 156. Sonda byla situována do pravé části lodě a pod blokem lavic pod panskou oratoří. Hlavním objevem bylo nalezení další stavební fáze chrámu, na kterou

mohou odkazovat některé prameny z 15. až 17. století zmiňující opravy kostela po častých požárech (Dědková 2002, 509). Opět byly doloženy středověké základové sokly, avšak v mnohem větším množství. Nově objevená stavební fáze částečně využila těchto soklů, které však byly výrazně posílené, pravděpodobně aby unesly vyšší budovu. Jestli stavba respektovala obrysy staršího chrámu také na ostatních světových stranách, není aktuálně známo. Nejvýraznější zjištěnou změnou oproti starší fázi byla přístavba v prostoru dnešní boční kaple. Z lodě vybočovala ve stejné šířce jako ta dnešní, ale její hloubka nedosahovala ani dvou metrů. Zmínky o výše uvedených požárech potvrzují výrazné popelovité vrstvy na obou stranách základů.

K této stavební fázi se váže i nález tří hrobů, které byly nalezeny při jižní stěně. Hroby byly prosté, bez průvodních předmětů. Výjimkou byl hrob 2023/1 – zde ležel jedinec ve velké šestiboké dřevěné rakvi (ta se nedochovala, tvar a rozměry byly určeny na základě otisku v půdě) a na rukou měl dva zlaté prsteny s očkem; předběžným určením vsazených kamenů bylo zjištěno, že jde o smaragd a spinel. Výzkum dále doložil dlažbu z režných keramických dlaždic, kterou je na základě zde nalezené drobné stříbrné mince možné datovat na přelom 17. a 18. století. Zřejmě jde o nejstarší pochozí plochu aktuálního kostela.

Výzkum farního kostela bude pokračovat i v následujících letech.

Literatura

Dědková, L. 2002: Stavební památky do roku 1850. In: V. Nekuda (ed.):

Okres Vsetín. Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Valašské Meziříčí, Brno, Vsetín: Hvězdárna, Muzejní a vlastivědná společnost, Okresní úřad, 503–515.

Španihel, S. 2022: Valašské Meziříčí. *Přehled výzkumů* 63(2), 184.

Španihel, S. 2023: Valašské Meziříčí. *Přehled výzkumů* 64(2), 156.

Summary

The excavation at the parish church in Valašské Meziříčí (Vsetín District) led to the discovery of an early modern construction phase, burials and the oldest pavement of the current church.

Samuel Španihel

Valašské Meziříčí (k. ú. Valašské Meziříčí-město, okr. Vsetín)

Náměstí, parc. č. 111.

Novověk. Mariánský/morový sloup. Sonda. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Muzeum regionu Valašsko, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.471781N, 17.971509E

V roce 2023 proběhla celková rekonstrukce sloupu Panny Marie, který stojí v severní polovině Náměstí (Mehešová 2002, 537). Tyto úpravy si vyžádaly provedení archeologického výzkumu. Po odstranění sochy, sloupu, podstavce a půdního pokryvu byl odhalen masivní kamenný sokl čtvercového tvaru o straně s délkou přibližně dvou metrů. Překvapením bylo, že mezi nahrubo otesanými kvádry se v pěti etážích soklu nacházely kamenné články z různých městských staveb. Nálezy představovaly směs renesančních a barokních architektonických prvků, přičemž většina z nich byla ve velmi dobrém stavu. Za zmínku stojí hlavně několik podstavců pro sochy (jeden z nich má dochovaný text zmiňující Františka ze Žerotína a na přední straně jeho rodový erb) a prakticky kompletně dochovaná ohrádka, která patrně rámovala sloup na jeho původním místě. Jeden z dílů je dokonce opatřen letopočtem – první tři číslice jsou 1, 6, 8 a poslední je pravděpodobně 9 (eventuálně 0). Dále se našlo několik tzv. balustrádových

kuželek, tedy drobných umělecky provedených sloupků, řetízkové ozdobné prvky a větší množství různých říms.

Pod samotným soklem se nacházela ještě speciální zahloubená konstrukce. Do jílovitého podloží bylo vyhloubeno 10 válcovitých jam o hloubce 100 až 120 cm a průměru 30 cm. V každé z těchto jam se nacházel fragment dřevěného kůlu. Povrch této konstrukce byl zpevněn valounovou dlažbou. Okraje jednotlivých jam byly v rámci této dlažby zachovány a hroty kůlů tak dosahovaly až do úrovně povrchu konstrukce. Teoreticky mohly být propojeny se spodkem soklu.

Literatura

Mehešová, O. 2002: Sochařství do konce 18. století. In: V. Nekuda (ed.):

Okres Vsetín. Rožnovsko, Valašskomeziříčsko, Vsetínsko. Valašské Meziříčí, Brno, Vsetín: Hvězdárna, Muzejní a vlastivědná společnost, Okresní úřad, 531–545.

Summary

During an excavation beneath the Marian column at the Valašské Meziříčí Square (Vsetín District), a foundation plinth consisting of various architectural elements was found, as well as a post-built structure embedded in the clay subsoil.

Samuel Španihel

Vavřinec (k. ú. Suchdol v Moravském krasu, okr. Blansko)

Kateřinská jeskyně, parc. č. 753/7.

Vrcholný středověk, pozdní středověk. Dílenský areál. Sonda. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Muzeum Blanenska, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.3607006N, 16.7102508E

Po prvních archeologických sondážích ve vstupu do jeskyně (Wankel 1871; Knies 1895) a záchraném archeologickém výzkumu před jeskyní, ve vstupu a v přední části vstupní chodby (Geislerová et al. 1986) se ve vnitřních prostorách staré Kateřinské jeskyně uskutečnila první sezóna archeologického výzkumu v roce 2022 (Vostrovská et al. 2022). Druhá sezóna byla realizována ve dnech 19. až 24. 6. 2023. Výzkumu předcházela detektorová prospekce, díky níž byla prokázána vysoká koncentrace mrazných střížků v prostoru bezejmenné chodby severovýchodně od sondy 2/2022. Výzkum v Ledové chodbě byl zaměřen na pleistocenní faunu a v bezejmenné chodbě se výzkum soustředil na

Obr. 87. Vavřinec. Severovýchodní profil sondy 2. Foto I. Vostrovská.

Fig. 87. Vavřinec. Northeastern profile of Test pit 2. Photo by I. Vostrovská.